

Eteläpohjalainen lisäopetuksen opetussuunnitelma

Nimi	Eteläpohjalainen lisäopetuksen opetussuunnitelma
Kunta	Teuva Ähtäri Vimpeli Lappajärvi Alajärvi Seinäjoki Kuortane Kurikka Soini Lapua Kauhajoki Ilmajoki Kauhava Alavus Evijärvi Isojoki Isokyrö
Hyväksymispäivämäärä	1.8.2016

SISÄLTÖ

1. Opetussuunnitelman laadinta.	1
1.1. Yhteistyö.	1
1.2. Seuranta, arviointi ja kehittäminen.	1
1.3. Opetussuunnitelmaa täydentävät ja toteuttavat suunnitelmat ja ohjelmat.	1
2. Lisäopetuksen järjestäminen ja tehtävä.	2
3. Lisäopetuksen tavoitteita täydentävät paikalliset näkökulmat.	3
4. Lisäopetuksen arvoperusta.	4
5. Lisäopetuksen oppimiskäsitys.	5
6. Toimintakulttuuri.	6
7. Yhteistyö opetuksen järjestämisessä.	7
8. Kielen ja kulttuurin erityiskysymykset.	8
9. Opiskeluhoito paikallisessa opetussuunnitelmassa.	9
10. Tavoitteena laaja-alainen osaaminen.	10
11. Opintojen tavoitteet ja sisällöt.	11
12. Oppimisympäristöt ja työtavat.	12
13. Opintojen suunnittelu.	13
14. Opinto-ohjaus.	14
15. Oppimisen arviointi ja palaute.	15
16. Kasvatuskeskustelu ja kurinpidolliset keinot paikallisessa opetussuunnitelmassa.	16
17. Oppimisen ja koulunkäynnin tuki paikallisessa opetussuunnitelmassa. . .	17

1. Opetussuunnitelman laadinta

1.1. Yhteistyö

1.2. Seuranta, arviointi ja kehittäminen

1.3. Opetussuunnitelmaa täydentävät ja toteuttavat suunnitelmat ja ohjelmat

2. Lisäopetuksen järjestäminen ja tehtävä

Lisäopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

Eteläpohjalainen lisäopetuksen opetussuunnitelma

Etelä-Pohjanmaalla on yhteinen lisäopetuksen opetussuunnitelma. Maakunnallinen opetussuunnitelma on laadittu 17 kunnan yhteistyönä (Alajärvi, Alavus, Evijärvi, Ilmajoki, Isojoki, Isokyrö, Kauhajoki, Kauhava, Kuortane, Kurikka, Lappajärvi, Lapua, Seinäjoki, Soini, Teuva, Vimpeli ja Ähtäri), ja opetussuunnitelmatyö on toteutettu Osaava-hankkeen organisoimana. Osaava-hankkeen ohjausryhmä on toiminut myös maakunnallisen opetussuunnitelmatyön ohjausryhmänä. Opetussuunnitelmaprosessin kokonaisuutta on koordinoitunut hankkeen johtoryhmä. Lisäopetuksen opetussuunnitelma on laadittu suomenkielistä opetusta varten.

Lisäopetukseen voidaan ottaa opiskelijaksi nuori, joka on saanut perusopetuksen päättötodistuksen samana tai edellisenä vuonna. Lisäopetus kestää yhden lukuvuoden ja sen laajuus on vähintään 1100 tuntia. Tämä merkitsee sitä, että lisäopetuksen opiskelijalla on oikeus saada lukuvuoden aikana opetusta ja ohjausta vähintään 1100 tuntia. Opiskelijalle on kerryttävä läsnäoloa riittävästi, jotta hänen opiskelunsa voidaan arvioida ja täten katsoa hyväksytysti suoritetuiksi. Suoritettuaan opintonsa hyväksytysti oppilas saa todistuksen lisäopetuksen suorittamisesta, eikä näin ollen jää hakupisteiden osalta jälkeä yhteishaussa.

Opiskelijavalintaan vaikuttavia tekijöitä ovat:

- perusopetuksen arvosanan korotushalukkuus
- opiskelumotivaatio
- oman urasuuntautuneisuuden selkeys
- syrjäytymisvaara
- jatko-opintomahdollisuuksien parantamisen tarve

Lisäopetuksessa tutustutaan mahdollisuuksien mukaan ammatillisiin oppilaitoksiin. Tutustumiset kirjataan jokaisen opiskelijan opiskelusuunnitelmaan.

Lisäopetus jatkaa perusopetuksen opetus- ja kasvatustehtävää. Lisäopetuksen tehtävä on tukea nuoren elämänhallintaa ja persoonallisuuden kasvua, parantaa jatko-opintomahdollisuuksia sekä kannustaa oppimiseen. Opetussuunnitelman toteuttamisen painopiste on opiskelijan valmentamisessa jatko-opintoihin. Tavoitteena on, että lisäopetuksen jälkeen jokaisella opiskelijalla on sekä suunnitelma jatko-opinnoista että valmiudet toteuttaa ne. Tämä edellyttää opiskelijan lähtökohtien huomioimista opetuksen suunnittelussa ja toteuttamisessa.

3. Lisäopetuksen tavoitteita täydentävät paikalliset näkökulmat

4. Lisäopetuksen arvoperusta

Lisäopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

Eteläpohjalainen lisäopetuksen opetussuunnitelma

Lisäopetuksessa noudatetaan perusopetuksen maakunnallisia arvoteemoja: opimme, tunnemme, toimimme ja iloitsemme.

Opimme

Oppilas on aktiivinen tietojen ja taitojen oppija. Opettajan tehtävä on auttaa ja kannustaa oppilasta löytämään erilaisia tapoja ja menetelmiä oppia yhdessä muiden kanssa. Elinikäinen oppiminen tarkoittaa jatkuvaa uusien polkujen löytämistä: taitojen oppimista, tiedon hakua ja käsittelyä sekä kriittistä arviointia alati muuttuvassa ympäristössä.

Tunnumme

Koulun on tärkeää tukea oppilaan elämänhallintataitojen kehittymistä yhdessä kotien kanssa. Omien vahvuuksien löytäminen ja tunteminen kehittävät oppilaan tervettä itsetuntoa ja luottamusta elämässä selviämiseen. Oppilasta opetetaan tunnistamaan oman toiminnan vaikutukset myös toisiin ihmisiin.

Toimimme

Yhteisöllisessä koulussa vuorovaikutus ihmisten välillä on ystävällistä ja tasa-arvoista. Erilaiset ihmiset toimivat yhdessä toisiaan arvostaen. Kestävää tulevaisuutta rakennetaan aktiivisesti, tavoitteellisesti ja sisukkaasti yhdessä tehden ja yrittäen.

Iloitsemme

Koulun toimintakulttuuri luo turvallisen oppimisympäristön. Kouluyhteisössä on tilaa uteliaisuudelle ja erilaiselle oppimiselle. Koulussa viihdytään yhdessä kavereiden ja ystävien kanssa. Hyvinvoivassa koulussa on ilo oppia!

Maakunnalliset arvoteemat näkyvät elinikäisen oppimisen polkujen etsintänä sekä elämänhallintataitojen harjoitteluna toisten kanssa vuorovaikutuksessa toimien sekä turvallisessa oppimisympäristössä moninaisesti oppien.

Lisäopetuksessa on tärkeää välittävä ja arvostava vuorovaikutus sekä jokaisen opiskelijan kohtaaminen yksilönä. Aidon osallistumisen kautta opiskelijat voivat kasvaa ottamaan enenevässä määrin vastuuta opinnoistaan, päätöksistään ja elämästään. Lisäopetusvuosi antaa aikaa tunnetaitojen ja sosiaalisten taitojen vahvistamiseen sekä terveellisten elämäntapojen omaksumiseen. Lisäopetus tukee opiskelijoita arvojen ymmärtämisessä ja oman arvoperustan muodostamisessa.

5. Lisäopetuksen oppimiskäsitys

Lisäopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

Eteläpohjalainen lisäopetuksen opetussuunnitelma

Lisäopetuksessa opiskelumotivaation ja oppimaan oppimisen taitojen merkitys korostuu. Kannustava palaute ja ohjaus lujittavat itsetuntoa ja tervettä minäkuvaa sekä vahvistavat luottamusta omiin kykyihin ja tulevaisuuden mahdollisuuksiin. Opiskelijoiden ajattelussa vahvistetaan tulevaisuusorientaatiota, opiskelun merkitystä siinä sekä jatko-opintosuuntautuneisuutta. Opiskelija oppii, kun

- hän on motivoitunut ja aktiivinen
- hän on vuorovaikutuksessa muiden kanssa saaden rohkaisevaa ohjausta
- hänellä on hyvä itsetunto
- hän saa tukea omaan oppimisprosessiin
- hän kokee oppimisen iloa

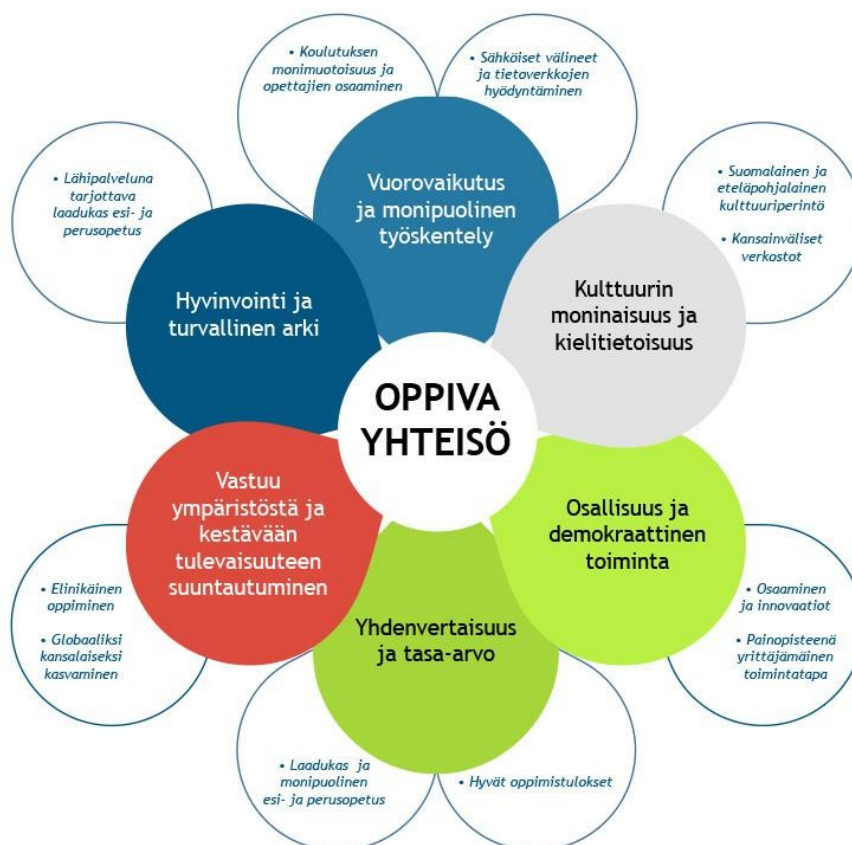
6. Toimintakulttuuri

Lisäopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

Eteläpohjalainen lisäopetuksen opetussuunnitelma

Lisäopetuksen eteläpohjalaisessa toimintakulttuurissa painotetaan opiskelijoiden myönteistä ja realistista minäkuvaa. Lisäopetuksen opetussuunnitelman perusteista nostetaan esiin erityisesti seuraavat painoalueet:

1. Oppiva yhteisö toimintakulttuurin ytimenä

- pyritään saamaan valmiiksi, mitä on aloitettu
- sitoudutaan työskentelyyn ja ollaan samalla luottamuksen arvoisia

2. Hyvinvointi ja turvallinen arki

Tasa-arvoiset vuorovaikutussuhteet opiskelijoiden ja opettajien kesken mahdollistavat aidon ihmistenvälisen dialogin.

- hyväksyvä ja kannustava ilmapiiri

3. Osallisuus ja demokraattinen toiminta

- opetus on joustavaa ja opetussuunnitelmaa noudattavaa

4. Vastuu ympäristöstä ja kestävään tulevaisuuteen suuntautuminen

- yhteisen omaisuuden kunnioittaminen ja asiallinen käsittely
- jokainen rakentaa omalla panoksellaan viihtyisää työympäristöä

7. Yhteistyö opetuksen järjestämisessä

Lisäopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

Eteläpohjalainen lisäopetuksen opetussuunnitelma

Lisäopetuksessa yhteistyötä tehdään vuoropuheluna kodin ja koulun välillä, ja tässä vuoropuhelussa huomioidaan arvot, kasvatus, vastuukysymykset sekä arviointi. Kodeille annetaan mahdollisuus vanhempainvarttitapaamiseen tarpeen mukaan tai pyydettyäessä, kuitenkin vähintään kerran vuodessa.

Oppilaitosten välinen yhteistyö nivelvaiheessa toteutuu tutustumiskäynteinä ja koulutuskokeiluina ammatillisella puolella ja lukioissa.

8. Kielen ja kulttuurin erityiskysymykset

Lisäopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

Eteläpohjalainen lisäopetuksen opetussuunnitelma

Kieleen ja kulttuuriin liittyvät erityiskysymykset on kirjattu eteläpohjalaisen perusopetuksen opetussuunnitelman lukuun 9, ja samoja periaatteita noudatetaan myös lisäopetuksessa.

9. Opiskeluhoolto paikallisessa opetussuunnitelmassa

Lisäopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

Eteläpohjalainen lisäopetuksen opetussuunnitelma

Opiskeluhooltoon liittyvät asiat on kirjattu eteläpohjalaisen perusopetuksen opetussuunnitelman lukuun 8, ja samoja periaatteita noudatetaan myös lisäopetuksessa. Opiskelijahuolto toteutetaan koulun oppilashuoltosuunnitelman mukaisesti. Tarvittaessa tehdään yhteistyötä muiden tahojen kuten esimerkiksi nuoris-, sosiaali- ja terveystoimen, kanssa.

10. Tavoitteena laaja-alainen osaaminen

Lisäopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

Eteläpohjalainen lisäopetuksen opetussuunnitelma

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteet noudattavat lisäopetuksen ja perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden ja maakunnallisen/opetuksen järjestäjän opetussuunnitelman tavoitteita. Opiskelijoita rohkaistaan oman erityislaatuisuutensa tunnistamisessa, itsearvostuksessa ja vahvuuksien löytämisessä sekä kehittymismahdollisuuksiensa löytämisessä. Jatko-opinnot ja tuleva työelämä vaativat laaja-alaista osaamista, jota edesauttavat oman elämän hallinta ja rakentavan vuorovaikutuksen osaaminen.

11. Opintojen tavoitteet ja sisällöt

Lisäopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

Eteläpohjalainen lisäopetuksen opetussuunnitelma

Opetuksen lähtökohtana ovat laaja-alaisen osaamisen tavoitteet sekä eri oppiaineiden tavoitteet ja sisällöt.

Lisäopetuksen opetuksessa painotamme elämänhallintaa, uravalintaa, henkilökohtaisen oppimissuunnitelman laatimista ja akateemisia taitoja. Eteläpohjalaisia painoalueita ovat yrittäjämäinen toimintatapa ja osallisuus.

Jokaisella opiskelijalla on mahdollisuus korottaa kaikkien perusopetuksen oppiaineiden arvosanoja. Oppiaineiden opetuksessa noudatetaan perusopetuksen opetussuunnitelman sekä eteläpohjalaisen perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita.

Opiskelijalle laaditaan opintojen alussa henkilökohtainen opiskelusuunnitelma. Lisäopetus tarjoaa opiskelijalle oman opiskelusuunnitelman mukaisesti mahdollisuuden

- opiskella perusopetuksen yhteisiä oppiaineita
- opiskella perusopetuksen valinnaisia oppiaineita opetuksen järjestäjän linjauksen mukaan.
- tehdä opintokäyntejä oman alan löytymisen varmistamiseksi
- tutustua työelämään

12. Oppimisympäristöt ja työtavat

Lisäopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

Eteläpohjalainen lisäopetuksen opetussuunnitelma

Lisäopetuksessa kehitetään ihmisenä olemisen taitoja ja pyritään kasvattamaan jatko-opiskeluhaluja ja –kykyisiä nuoria. Oppimisympäristössä tulisi ottaa huomioon sekä opiskelijan tarpeet että pedagogiset tarpeet. Kannustava ja avoin oppimisympäristö tukee oppimisprosesseja.

Työtapojen valinnan tavoitteena on kasvattaa opiskelijoita vuorovaikutukseen ja tukea yksilöllistä oppimisprosessia. Tärkeää on, että opiskelija ottaa vastuuta henkilökohtaisesta tavoitteesta. Oppitunneilla opiskellaan yksilöllisessä tahdissa, ja opetuksessa hyödynnetään sekä kokemuksellisia että toiminnallisia työtapoja. Opiskelijälähtöisyyttä tuetaan antamalla oppimiselle riittävästi aikaa; esimerkiksi kokeet voidaan suorittaa yksilölliseen tahtiin. Opetus on kiireetöntä, ja opiskelijan kehitystaso otetaan huomioon.

13. Opintojen suunnittelu

Lisäopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

Eteläpohjalainen lisäopetuksen opetussuunnitelma

Etelä-Pohjanmaalla lisäopetukseen osallistuvan opiskelijan opintojen suunnittelu noudattaa valtakunnallisen lisäopetuksen opetussuunnitelman perusteita. Opiskelijalle laaditaan heti opintojen alkaessa oma henkilökohtainen opiskelusuunnitelma. Opiskelusuunnitelmaan kirjattavat asiat on esitelty lisäopetuksen opetussuunnitelman perusteissa. Henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman laatimisesta vastaa lisäopetuksen opettaja ja se laaditaan yhteistyössä opiskelijan kanssa, huoltajaa kuullen.

Opiskelusuunnitelman lähtökohtana ovat opiskelijan vahvuudet, tarpeet ja tavoitteet sekä osaamisen taso lisäopetuksen alussa. Tavoitteena on, että opiskelija ottaa vastuuta suunnitelman laatimisesta ja sen toteuttamisesta.

Suunnitelma ohjaa opiskelijan opiskelua, valintoja ja opiskelun etenemistä. Laadittua henkilökohtaista opiskelusuunnitelmaa seurataan ja päivitetään tilanteen mukaan opintojen aikana.

Opiskelijoiden osallisuus

Opiskelija hankkii TET-paikat siten, että ne tukevat laadittua opiskelusuunnitelmaa ja oman alavalinnan ja siten myös opiskelupaikan löytymistä. Oppitunneilla käsitellään joustavasti opiskelijoita askarruttavia asioita, jotka tukevat elämänhallintaa.

14. Opinto-ohjaus

Lisäopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

Eteläpohjalainen lisäopetuksen opetussuunnitelma

Lisäopetuksen opinto-ohjaus toteutetaan perusopetuksen oppilaanohjauksen periaatteiden mukaisesti. Oppilaanohjaus on kirjattu eteläpohjalaisen perusopetuksen opetussuunnitelmaan. Tavoitteena on tukea opiskelijaa siten, että hän hallitsee itse elämäänsä, kokee onnistuvansa opinnoissa, motivoituu jatkamaan opintoja ja löytää paikkansa yhteiskunnassa.

Opiskelijan keskeiset tavoitteet kirjataan hänen opiskelusuunnitelmaan, ja opiskelija saa opintojen aikana sekä henkilökohtaista että koko luokalle tarkoitettua ohjausta. Työharjoittelun ja koulutusvierailuiden avulla opiskelija saa kokemuksia eri aloista ja paremmat edellytykset pohtia omia, henkilökohtaisia opiskelu- ja uravalintojaan. Opinto-ohjauksen tarkoituksena on auttaa opiskelijaa lisäopetuksen jälkeisten opintojen suunnittelussa ja tarjota tukea käytännön hakumenettelyssä. Tarvittaessa opiskelija voidaan ohjata lisäopetusta sopivampaan opiskeluvaihtoehtoon.

15. Oppimisen arviointi ja palaute

Lisäopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

Eteläpohjalainen lisäopetuksen opetussuunnitelma

Arviointiin liittyvät yleiset asiat on kirjattu eteläpohjalaisen perusopetuksen opetussuunnitelman lukuun 6, ja samoja periaatteita noudatetaan myös lisäopetuksessa. Lisäopetuksen arviointi on jatkuvaa ja vuorovaikutteista, opiskelijaa eteenpäin kannustavaa mutta realistista.

Arvioinnilla pyritään lisäämään opiskelijan osallistuvuutta ja itsearviointia. Tärkeää on, että opiskelija oppii tarkastelemaan ja ohjaamaan työskentelyään, tunnistamaan omaa etenemistään sekä suunnittelemaan tulevaisuutta.

Osaamisen ja opintosuoritusten arviointi

Lisäopetuksessa osaamista ja opintosuorituksia arvioidaan ja opiskelijalle annetaan palautetta asetettujen tavoitteiden pohjalta. Tavoitteet perustuvat opiskelijan oman opiskelusuunnitelman tavoitteisiin. Opiskelusuunnitelmaa päivitetään tarvittaessa lukuvuoden aikana.

Arvioinnin mahdollistaa riittävä läsnäolo, 1100 tuntia. Ilman riittävää läsnäoloa arviointia ei ole mahdollista suorittaa. Valtakunnalliset tavoitteet ja päättöarvioinnin kriteerit ohjaavat osaamisen ja opintosuoritusten arviointia kaikille yhteisissä oppiaineissa ja valinnaisaineissa. Arvioinnissa huomioidaan mahdolliset yksilöllistetyt oppimäärät.

Lisäopetuksessa käytettävät todistukset

Lisäopetuksessa annetaan todistukset opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti.

Välitodistus annetaan jokaisen jakson päätyttyä, mikäli oppilas on saanut valmiiksi korotettuja arvosanoja. Todistus lisäopetuksen suorittamisesta annetaan opiskelijalle, joka on suorittanut kaikki lukuvuoden opintonsa hyväksytysti ja läsnä olevana. Todistus lisäopetuksessa suoritetuista opinnoista annetaan opiskelijalle, joka on suorittanut vain osan opinnoista hyväksytysti tai keskeyttänyt opinnot.

Mikäli opiskelija on opiskellut yksilöllistettyjen oppimäärien mukaisesti, voidaan todistuksissa käyttää harkinnan mukaan numeroarvioinnin sijaan sanallista arviointia. Sanallisen arvioinnin täytyy pitää sisällään tieto siitä, onko oppilaan suoritus hyväksytty vai hylätty.

16. Kasvatuskeskustelu ja kurinpidolliset keinot paikallisessa opetussuunnitelmassa

Lisäopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

Eteläpohjalainen lisäopetuksen opetussuunnitelma

Kasvatuskeskusteluun ja kurinpidollisten keinojen käyttöön liittyvät asiat on kirjattu eteläpohjalaisen perusopetuksen opetussuunnitelman lukuun 5, ja samoja periaatteita noudatetaan myös lisäopetuksessa.

Opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön ja työrauhaan. Keskeistä tähän tavoitteeseen pääsemiseksi on opiskelijan osallisuus koulupäivän aikana. Myönteisen ilmapiirin merkitystä ja toimintatapojen suunnittelua painotetaan.

17. Oppimisen ja koulunkäynnin tuki paikallisessa opetussuunnitelmassa

Lisäopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014

Eteläpohjalainen lisäopetuksen opetussuunnitelma

Oppimisen ja koulunkäynnin tukeen liittyvät asiat on kirjattu eteläpohjalaisen perusopetuksen opetus-suunnitelman lukuun 7, ja samoja periaatteita noudatetaan myös lisäopetuksessa. Opiskelusuunnitelmaa laadittaessa kartoitetaan jokaisen opiskelijan henkilökohtaiset tuen tarpeet. Mahdolliset tuen tarpeet kirjataan oppilaan opiskelusuunnitelmaan.